

СИЛАБУС **НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ** **«КРЕДИТУВАННЯ І КОНТРОЛЬ»**

Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)

Спеціальність: **D 2 Фінанси, банківська справа та страхування**

Рік навчання: **3-й, семестр 6-й**

Кількість кредитів ECTS: **5 кредитів**

Назва кафедри: **Фінансів, банківської справи та страхування**

Мова викладання: **українська**

Лектор курсу	к.е.н., доц. Руда Оксана Леонтіївна
Контактна інформація лектора (e-mail)	ruda@vsau.vin.ua

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Кредитування і контроль» є вибірковою компонентою ОПП.

Загальний обсяг дисципліни 150 год.: лекції - 26 год.; практичні заняття - 24 год., самостійна робота - 100 год.

Формат проведення: лекції, практичні заняття, консультації. Підсумковий контроль – залік.

Основні положення навчальної дисципліни можуть застосовуватися при проходженні практики, подальшому навчанні на другому (магістерському) рівні вищої освіти та фаховій діяльності.

Призначення навчальної дисципліни

Освітня компонента «Кредитування і контроль» забезпечує науково-теоретичну і методологічну основу для формування системи знань з конкретно-прикладних дисциплін, тому важливим є набуття практичних навичок та вмінь з даної дисципліни. Завдяки дисципліні «Кредитування і контроль» забезпечується теоретико-методологічний зв'язок між загальнотеоретичною та прикладною підготовкою фахівців фінансово-економічного профілю.

Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Кредитування і контроль» є формування у здобувачів об'єктивного розуміння та навичок у сфері банківського кредитування та організації контролю за діяльністю комерційних банків.

Завдання вивчення дисципліни

З'ясування особливостей організації кредитного процесу в банку та специфіки окремих видів кредитних операцій: контокорентного кредиту, кредиту за овердрафтом, споживчого та іпотечного кредитів, кредитів, пов'язаних з вексельним обігом, факторингу, лізингу, форфейтингу тощо, а також аналізу особливостей контролю достатнього рівня ліквідності та платоспроможності комерційних банків.

ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКИХ НАБУВАЄ ЗДОБУВАЧ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен володіти інтегральними, загальними та фаховими компетентностями, зокрема:

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи та страхування або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК08. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

ПРО7. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

Вивчення даної дисципліни формує у здобувачів освіти соціальні навички (soft skills): комунікативність (реалізується через: метод роботи в парах та групах, робота з інформаційними джерелами), робота в команді (реалізується через: метод проєктів), лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод проєктів).

План вивчення навчальної дисципліни

№ з/п	Назви теми	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
1	Засади банківського кредитування і прийняття рішень щодо надання позик	4	2	9
2	Кредитний ризик як складова банківських ризиків	2	2	11
3	Менеджмент кредитного ризику	2	2	11
4	Оцінка кредитоспроможності позичальника	4	4	7
5	Ціна банківського кредиту	2	2	11
6	Кредитний портфель комерційного банку, його класифікація та аналіз	2	2	11
7	Проблемні позички і засоби реструктурування безнадійних банків	2	4	9
8	Створення резерву для покриття можливих втрат від кредитних операцій	2	2	11
9	Контроль за банківською кредитною діяльністю	4	2	9
10	Банківський моніторинг кредитування	2	2	11
Разом		26	24	100

Самостійна робота здобувача вищої освіти

Самостійна робота здобувача основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у вільний від обов'язкових занять час.

Самостійна робота здобувача є одним із способів активного, цілеспрямованого набуття нових для нього знань та умінь. Вона є основою його підготовки як фахівця, забезпечує набуття ним прийомів пізнавальної діяльності, інтерес до творчої роботи, здатність вирішувати наукові та практичні завдання

Виконання здобувачем самостійної роботи передбачає, за необхідності, отримання консультацій або допомоги відповідного фахівця. Навчальний матеріал навчальної дисципліни, передбачений робочою програмою навчальної дисципліни для засвоєння здобувачем у процесі самостійної роботи, виноситься на поточний і підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався під час аудиторних занять. Організація самостійної роботи здобувачів передбачає: планування обсягу, змісту, завдань, форм і методів контролю самостійної роботи, розробку навчально-методичного забезпечення; виконання здобувачем запланованої самостійної роботи; контроль та оцінювання результатів, їх систематизацію, оцінювання ефективності виконання здобувачем самостійної роботи.

Виконання індивідуального завдання є одним із важливих засобів підвищення якості підготовки майбутніх спеціалістів, які здатні застосовувати на практиці теоретичні знання, вміння та навички з даної навчальної

дисципліни. Підготовка завдання передбачає систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань із дисципліни та застосування їх у процесі розв'язання конкретних економічних ситуацій, розвиток навичок самостійної роботи й оволодіння методикою дослідження та експерименту, пов'язаних із темою завдання. Індивідуальне завдання передбачає наявність таких елементів наукового дослідження: практичної значущості, комплексного системного підходу до вирішення завдань дослідження, теоретичного використання передової сучасної методології та наукових розробок, наявність елементів творчості, вміння застосовувати сучасні технології.

Індивідуальні завдання здобувач виконує самостійно під керівництвом викладача згідно з індивідуальним навчальним планом. У випадку реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувача заняття можуть проводитись за індивідуальним графіком.

Під час роботи над індивідуальними завданнями, розв'язуванням задач не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними.

Види самостійної роботи

№ п/п	Вид самостійної роботи	Години	Термін виконання	Форма та метод контролю
1	Підготовка до лекційних та практичних занять	30	щотижнево	Усне та письмове опитування
2	Підготовка самостійних питань з тематики дисципліни	30	щотижнево	Усне та письмове опитування
3	Індивідуальні завдання (презентації за заданою проблемною тематикою, доповідь, реферат, наукове дослідження)	20	1 раз на семестр	Спостереження за виконанням, обговорення, виступ з презентацією, усний захист
4	Підготовка до контрольних робіт та тестування	20	2 рази на семестр	Тестування
Разом		100		

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Гурова К.Д., Шелест О.Л., Колупаєва І.В. Фінанси, гроші та кредит: навч. посіб. Харків : Світ Книг, 2016. 672 с. URL : http://lib.htei.org.ua/sites/default/files/83/2015/finans_i_groshi_ta_kredit.pdf

2. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення : Закон України 06.12.19 № 361-IX, зі змінами та доповненнями. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>

3. Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями, затв. Постановою Правління НБУ від 30.06.16 № 351 зі змінами та доповненнями. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>

4. Про затвердження Положення про валютний нагляд, затв. Постановою Правління НБУ від 03.01.19 № 13 зі змінами та доповненнями. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>

5. Про Національний банк України : Закон України від 20.05.99 № 679-XFV, зі змінами та доповненнями. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>

6. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 07.12.00 № 2121-III, зі змінами та доповненнями. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>

7. Шевченко Р. І. Кредитування і контроль : Навч.метод. посібник для самостійного вивчення дисципліни / Київський національний економічний ун-т. К. : КНЕУ, 2017.

8. Шишкіна О.В., Дубина М.В. Гроші та кредит: теорія і практика (у схемах і таблицях) : навч. посіб. Чернігів. нац. технол. ун-т. Чернігів : Брагинець О. В. [вид.], 2018. – 570 с.

9. Шишкіна О.В., Дубина М.В. Гроші та кредит: практикум : навч. посіб. Чернігів. нац. технол. ун-т. Чернігів: Брагинець О.В. [вид.], 2017. 273 с.

Додаткова література

1. Дячек, С. М., Виговський, В. Г. Система внутрішньобанківського контролю як напрям попередження появи проблемних кредитів у банках. *«Вісник ЖДТУ»: Економіка, управління та адміністрування*. 2019. № 1(87), С. 197–202.

2. Мельник О. О. Проблемні кредити: аналіз якості кредитного портфеля банків України *Науковий погляд: економіка та управління*. 2019. № 1 (63). С. 200 – 211.

3. Пентелейчук М.Г. Сучасний стан розвитку споживчого кредитування в Україні. *Науковий вісник Полісся*. 2024. № 1(28). С. 387–407. DOI:10.25140/2410-9576-2024-1(28)-387-407.

<https://nvp.stu.cn.ua/article/download/311638/302805/720661> nvp.stu.cn.ua

4. Пильнова В. П. Оцінка і контроль кредитоспроможності суб'єктів малого бізнесу. *Інвестиції: практика та досвід*. 2020. № 2. С. 43–48. DOI: 10.32702/2306-6814.2020.2.43

5. Руда О.Л. Сучасний стан діяльності небанківських кредитних установ в Україні. Причорноморські економічні студії. Випуск 39. Ч 2. 2019. С. 84 – 88.

6. Руда О.Л., Сучасні тенденції на ринку банківських послуг в Україні та їх вплив на фінансову діяльність банківської системи. *Агросвіт*. 2019. № 9. С. 25– 31.

7. Садчикова І.В., Кальченко О.М., Панченко О.І. Сучасні тенденції розвитку кредитного ринку України. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2024. № 2(38). С. 234–252. DOI:10.25140/2411-5215-2024-2(38)-234-252. [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2024-2\(38\)-234-252](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2024-2(38)-234-252) [ResearchGate](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2024-2(38)-234-252)

8. Тимошенко М.В., Бондаренко А.В. Банківське кредитування в сучасних умовах: трансформаційні процеси та ризики. *Економіка та суспільство*. 2025. № 73. С. 115–130. DOI:10.32782/2524-0072/2025-73-115. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-73-115> [economyandsociety.in.ua](https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-73-115)

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.gov.ua>.
2. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>.
3. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL : <http://www.ukrstat.gov.ua>
4. Офіційний сайт Національного банку України. URL:<http://www.bank.gov.ua>
5. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. URL:<http://www.nssmc.gov.ua/>
6. Офіційний сайт Міністерства фінансів. URL:<http://www.minfint.gov.ua>
7. Офіційний сайт Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг. URL: <https://nfp.gov.ua>

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ ДО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У кінці семестру, здобувач вищої освіти може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру, до 10% за показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності і до 30% підсумкової оцінки – за результатами підсумкового контролю.

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

№ п.п.	Вид навчальної діяльності	Бали
Атестація 1		
1	Робота на лекційних заняттях	6
2	Участь у роботі на практичних заняттях	15
3	Виконання самостійної роботи	4
4	Виконання контрольної роботи	5
Всього за атестацію 1		30
Атестація 2		
1	Робота на лекційних заняттях	7
2	Участь у роботі на практичних заняттях	15
3	Виконання самостійної роботи	3
4	Виконання контрольної роботи	5
Всього за атестацію 2		30
Показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності		10
Підсумкове тестування (іспит)		30
Разом		100

Якщо здобувач упродовж семестру за підсумками контрольних заходів набрав (отримав) менше половини максимальної оцінки з навчальної дисципліни (менше 35 балів), то він не допускається до іспиту. Крім того,

обов'язковим при мінімальній кількості балів за підсумками контрольних заходів є виконання індивідуальної творчої роботи (презентації).

Під час виконання навчальних завдань, завдань контрольних заходів не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними, інформація про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності – достовірною; у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей мають бути посилання на джерела інформації з дотриманням норм законодавства про авторське право і суміжні права.

Програма навчальної дисципліни передбачає врахування результатів неформальної та інформальної освіти при наявності підтверджуючих документів як окремі кредити вивчення навчальних дисциплін.

Відповідність шкал оцінок якості засвоєння навчального матеріалу

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для заліку
90 – 100	A	зараховано
82-89	B	зараховано
75-81	C	
66-74	D	зараховано
60-65	E	
35-59	FX	Не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни